CYKLOTURISTIKA
Spoznávanie dolného Zemplína

ORGANIZAČNÉ POKYNY

1.) Dátum vykonania: podľa plánu CTK Lešťan
-začiatok akcie: ŽS Michaľany od 15:15 hod.
-ukončenie akcie: ŽS Trebišov do 12:00 hod.

2.) Vedúci akcie, odborné a zdravotnícke zabezpečenie: MVDr. Michal Ondovčík

3.) K zabezpečeniu plynulého priebehu cykloturistickej akcie je potrebné, aby si každý účastník priniesol so sebou nasledovný materiál:

Výstroj:
- cyklistický odev a obuv podľa ročného obdobia, pokrývka hlavy, prilba, okuliare,
- náhradný odev (spodná bielizeň, pyžamo, ponožky, náhradný cyklistický odev),
- pláštenka do dažďa, vode-odolný povlak na cyklistické tretry,
- osobné hygienické potreby,
- obal na vodu min. 1 l.

Výzbroj:
- cyklistický batoh (taška na bicykel) na prenos materiálu,
- minimálne jedna náhradná duša,
- lepenie na defekty,
- pumpa na nafukovanie kolies,
- montážne kľúče a náhradné súčiastky,
- nôž,
- potraviny.

4.) Logistické zabezpečenie:
- ***ubytovanie*** – naplánoval CTK Lešťan v Malej Tŕni a v Poľanách**.** Platbu za ubytovanie uhradí každý účastník akcie.
- ***stravovanie*** – si zabezpečí každý účastník akcie.

5.) Súčasťou týchto organizačných pokynov je informačný materiál.

U účastníkov cykloturistickej akcie sa predpokladá dobrý zdravotný stav. Ďalšie organizačné pokyny budú vydané pri zahájení cykloturistickej akcie.

MVDr. Michal Ondovčík

CYKLOTURISTIKA
Spoznávanie dolného Zemplína

INFORMAČNÝ MATERIÁL

PROGRAM

DEŇ	ČAS	TRASA PRESUNU	ČINNOSŤ
PRVÝ		**CESTA VLAKOM** do obce Michaľany **Presun bicyklom** po trase Michaľany-Luhyňa-Čerhov-Veľká Tŕňa-Malá Tŕňa (***ubytovanie***), **Presun bicyklom** po trase Malá Tŕňa-Černochov-Veľká Bara-Malá Bara-Viničky-Borša-Malá Tŕňa	-bunker pri obci Luhyňa -vyhliadková veža, -dominanty Tokaja, -vinice bicyklom, -hrad Borša, klik na **VYPADNI** *pivnica Malá Tŕňa*
DRUHÝ		**Presun bicyklom** po trase Malá Tŕňa-Černochov-Cejkov-Zemplín-Ladmovce-Viničky-Streda nad Bodrogom-Veľký Kamenec-Malý Horeš-**Kráľovský Chlmec**-Čierna-Boťany-Ptruša-Veľké Semence-Veľké Kapušany-Poľany (***ubytovanie***) *Prechádzka bicyklom po Latorickej hrádzy*	-hrad Cejkov a Zemplín, -chránená oblasť Kašvár pri obci Ladmovce, -hrad Veľký Kamenec, -hrad Kráľovský Chlmec klik na **VYPADNI**
TRETÍ		**Presun bicyklom** po trase Poľany-Leles-Kapoňa-Bačka-Veľké Trakany-Čierna nad Tisou-Boťany-Ptrukša-Veľké Slemence-Ruská-Budince-Lekárovce-Pinkovce-Záhor-Pavlovce nad Uhom-Poľany (***ubytovanie***)	-latorický luh pri Boťanoch, -lanový most cez Latoricu -hraničný prechod vo Veľkých Semenciach klik na **VYPADNI**
ŠTVRTÝ		**Presun bicyklami** po trase Poľany-Veľké Kapušany-Vojany-Oborín-Sirník-Hraň-po ľavom brehu Trnávka Zemplínske Hradište a Trebišov	most a kláštor v Lelesi, hrad, mauzóleum a kaštieľ v Trebišove klik na **VYPADNI**

CYKLOTURISTIKA
Spoznávanie dolného Zemplína

ANOTÁCIA

Zemplínske vrchy je pohorie na juhu východného Slovenska. Patria do Matransko-slanskej oblasti, ktorá je súčasťou Vnútorných Západných Karpát. Tiahnu sa od severozápadu smerom na juhovýchod. Jeho jediným geomorfologickým podcelkom je Roňavská brána v západnej časti pohoria.
S rozlohou 101 km² patria medzi menšie pohoria a najvyšší vrch Rozhľadňa dosahuje 469 m n. m. Zemplínske vrchy odvodňuje rieka Bodroga patrí do teplej klimatickej oblasti. Vyššie polohy pokrýva listnatý les, nižšie - najmä južné stráne sú poľnohospodársky využívané na pestovanie ovocia.
Zloženie pôd na juhozápadných výbežkoch pohoria sa najviac zaslúžilo na vzniku Tokajskej vinohradníckej oblasti, zasahujúcej na Zemplín z Maďarska.
Zemplínske vrchy sú v geologickej literatúre známe aj ako zemplínsky ostrov. Niektorí autori ho chápu ako samostatnú tektonickú jednotku zemplinikum.
Celé pohorie je obklopené mladými neogénnymi sedimentmi východoslovenskej panvy a neovulkanitov. Kryštalinikum pohoria tvoria premenené horniny, hlavne svory, ruly, amfibolity a migmatity, na slovenskom území vystupujú iba na veľmi malom území pri Byšte. V ich nadloží sa zrejme v príkrovovej pozícii nachádzajú karbónske a permské kontinentálne sedimenty s menšími slojmi čierneho uhlia, prevažujú však zlepence, pieskovce a ílovce.
Nachádzajú sa tu i triasové kremence, vápence a dolomity. Na okrajoch sa nachádzajú miocénne ryodacity, andezity a bazalty.
Článok o pohorí
Turistická mapa

Vinohradnícka oblasť Tokaj je geograficky uzatvorená oblasť vinohradníctva a vinárstva v povodí rieky Bodrog, severne na Slovensku ohraničená Zemplínskymi vrchmi, vrchom Rozhľadňa (469 m) a na juhu v Maďarsku ohraničená sútokom riek Tisa a Bodrog. Je historickou aj teritoriálnou súčasťou veľkého tokajského regiónu, ktorého väčšia časť sa rozprestiera na území Maďarska (cca 5 000 ha). Na Slovensku je zákonom delimitovaných 907 ha (*na mape zvýraznená bordovou farbou*). Ide o plošne najmenšiu vinohradnícku oblasť na Slovensku.
Tokajské vinohradnícke obce a hony
Vinohradníctvo v Tokaji
Víno z Tokaja
Dejiny

Hrad v obci **Cejkov** strážil cestu zo Zemplína do Trebišova. Postavili ho pravdepodobne v 13. storočí, alebo začiatkom 14. storočia. Cejkovská vetva rodu Kaplon ho vlastnila do roku 1403. Vtedy kráľ Žigmund skonfiškoval majetok rodu pre ich neveru panovníkovi a hrad dal zbúrať. V roku 1407 konfiškát dáva Petrovi Šóšovi a Matejovi Kelečénimu a zároveň povoľuje znovuvystavanie hradu zemanovi z Pozdišoviec. Noví majitelia chceli hrad obnoviť, ale ešte v roku 1438 sa uvádza, že je v ruinách. V 15. storočí bol načas aj v rukách bratríckych vojsk. V roku 1471 nariadil uhorský snem zbúranie hradu, čo sa pravdepodobne nestalo, pretože sa spomína aj neskôr. Definitívny zánik hradu spôsobili až cisárske vojská v roku 1673.

Lokalite dominovala ústredná obytná stavba (vrcholová plošina 14x10m) opevnená mohutnou priekopou (8-10m) a valovým opevnením s elipsovitým pôdorysom. Na

prístupnejšej severovýchodnej strane je malé nádvorie, ktoré tvorí zároveň predpolie hrádku. Bolo chránené šijovou priekopou (4m) a valom a obranu z tejto strany (prístupovej) hrádku zabezpečovala kruhová veža s priemerom do 7m. Hrad bol postavený z miestneho kameňa na maltu.

Na kužeľovitom kopci nad obcou sú zreteľné stopy po valoch a priekopách. Na najvyššom bode sú stopy po prírodnom kamennom podklade na ktorom pravdepodobne stála hlavná obytná stavba. Na severozápadnej strane objektu je fragment múru tejto budovy. Z kruhovej veže chrániacej vstup od severovýchodu ostal už len kráter s priemerom 7m a stopami po hospodárskych objektoch zvlnené predpolie.

Zemplínsky hrad je hrad v Zemplíne, v okrese Trebišov. Leží na návrší nad obcou Zemplín. Tvoria ho v súčasnosti už len zvyšky základov stredovekého hradu.

Na rovine vytvorenej riekou Bodrog stálo pôvodne slovanské opevnenie. Na mieste tohto opevnenia bol neskôr postavený hrad, ktorý bol sídlom zemplínskej župy. Hrad je písomne doložený roku 1214. Význam hradu bol príčinou, že aj obec, na území ktorej bol hrad postavený, odvodila názov od hradu a bola povýšená na mesto v roku 1426.

Do dnešných dní sa zachovali nepatrné zvyšky, ktoré splývajú s okolitým terénom a sú zakryté vegetáciou.

Borša je hrad, v súčasnosti prestavaný na hradný kaštieľ, v obci Borša. Pôvodne sa jednalo pravdepodobne o vodný hrad.

Pravdepodobne po tatárskom vpáde tu dal postaviť Belo IV. vodný hrad. Hrad bol kamenný a jeho história nie je známa. Písomné dokumenty len napovedajú, že hrad bol v držbe viacerých rodov (Perínovci, Polónyovci, Lórantffyovci, Rákocziovci). V druhej polovici 16. storočia bol na jeho mieste postavený kaštieľ, s využitím kamenných murív hradu.

Teoreticky by hrad mohol byť na južnej strane hlavného objektu. Naznačujú to odkryté základy, v ktorých sa črtá kruhová stopa po veži. Rovnako však môže byť ukrytý aj v mohutnom rohovom rizalite na severnej strane, aj keď ten bol budovaný skôr na obranu kaštieľa. Pred staršou časťou kaštieľa je stopa po priekope, ktorá mohla rovnako slúžiť ešte vodnému hradu.

Zrúcaniny hradu **Veľký Kamenec** sa nachádzajú pri rovnomennej obci Veľký Kamenec ležiacej v najjužnejšej časti Východoslovenskej nížiny v Bodrockej rovine 14 km na juhozápad od Kráľovského Chlmca.

Hrad postavili v 13.storočí, po tatárskom vpáde. V roku 1283 došlo k výmene majetkov medzi synom Lóranta a rodinou Mičbánovcov. V roku 1438 sa spomína hrad, ktorý mal vežu. Potom ho v roku 1451 dobyl Ján Jiskra a podnikal z neho výpady do blízkeho i vzdialenejšieho okolia. Keď 1458 obsadilo hrad kráľovské vojsko, podpísali na tomto hrade mierovú zmluvu medzi Jiskrom a Jánom Hunyadym. Pravdepodobne v dôsledku týchto udalostí koncom 15.storočia vykonali Soósovci na hrade veľké opravy a vybudovali veľké opevnenie. V 17.storočí, keď sa vtedajší majiteľ Juraj Soós aktívne zúčastnil Vesselényiho povstania, cisárske vojsko 1672 hrad zbúralo.

CYKLOTURISTIKA
Spoznávanie dolného Zemplína

Pôvodné jadro hradu – veža a obvodové opevnenie – stálo na najvyššom vrchole hradného kopca. Súčasťou stredovekéhohradu bola pravdepodobne aj cisterna na nádvorí. Dnešný takmer trojuholníkový pôdorys hradu s oblými a polygonálnymi baštami situovanými na nárožiach vznikol pri prestavbe v 15. storočí, kedy bol hrad opevnený. Súčasťou areálu je aj valové opevnenie a múry siahajúce až po kostol pod hradom, ktorý mohol byť jeho časťou.

Z hradu sa zachovalo niekoľko múrov – nárožná polygonálna bašta a značne zničená okrúhla delová bašta. Na polygonálnej bašte s priľahlým múrom sa zachovali delové strieľne a otvory okien. Na mieste kde bolo nádvorie je do kameňa vysekaná cisterna, ešte dnes dosť zreteľne rozpoznateľná.

Kráľovský Chlmec (v minulosti *Kráľovský Chlumec*, maď. *Királyhelmec*) je mesto na Slovensku ležiace v Košickom kraji. Je významným centrom Medzibodrožia. Mesto má silné zastúpenie maďarskej národnosti.

Mesto leží v juhovýchodnej časti Slovenska, na východnom úpätí Chlmeckých kopcov v regióne Medzibodrožie. Obklopuje ho Východoslovenská nížina a zo severnej strany mokrade CHKO Latorica. Mestom prechádza cesta I/79 a II/555, južne vedie železničná trať Košice – Čierna nad Tisou. Trebišov je od Kráľovského Chlmca vzdialený 29 km severozápadne, Veľké Kapušany16 km severne a Čierna nad Tisou 9 km východne.

Po vzniku Uhorska sa osada a ako aj celé Medzibodrožie stali súčasťou Zemplínskej župy. S názvom „Helmech“ sa stretávame v zakladacej listine obce Leles z roku 1214. V polovici 15. storočia bola usadlosť povýšená na zemepánske mesto, o čom svedčí aj historická pečať mesta s erbom.

Na vyvýšenine nad mestom dal postaviť Péter Perényi začiatkom 16. storočia hrad. Jeho zrúcaniny sú dnes známe ako *Csonkavár*.

V 17. storočí mesto dočasne patrilo pod Sedmohradské kniežatstvo. V tomto období dala Zuzana Lórantfiová, vdova po Jurajovi Rákócim I., postaviť v meste kaštieľ. V druhej polovici 19. storočia sa Kráľovský Chlmec stal okresným centrom.

V roku 1918 sa Kráľovský Chlmec stal súčasťou Česko-slovenskej republiky. Po 1. viedenskej arbitráži bol pripojený k Maďarsku.

Mesto bolo sídlom Medzibodrožského okresu, ktorého štatút zanikol v roku 1960. Mesto bolo pričlenené do okresu Trebišov.

Podľa Heraldického registra [5] má mesto tieto symboly prijaté od 15. storočia. Doložený erb je z pečatidla z roku 1561. Znovuobnovený bol v roku 1977.

V striebornom štíte zelená, do kruhu stočená vínna réva s dvoma listami vybiehajúcimi do horných rohov štítu, uprostred s červeným strapcom hrozna.

Vlajka mesta pozostáva z piatich pozdĺžnych pruhov červeného, zeleného, bieleho, zeleného, červeného. Vlajka má pomer strán 2:3 a je ukončená dvoma cípmi, t. j. jedným zástrihom, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Uh (ukr. *Уж* – *Už*, maď. *Ung*) je rieka na východnom Slovensku a Ukrajine, je to ľavostranný prítok Laborca. Má celkovú dĺžku 127 km, z toho iba 21,3 km na území Slovenska.

CYKLOTURISTIKA
Spoznávanie dolného Zemplína

Pramení na Ukrajine vo Východných Karpatoch. Na území Slovenska vstupuje južne od obce Záhor (102,6 m n. m.), tok sa ohýba a oblúkom obteká obec Pinkovce (100,1 m n. m.). Tečie na západ cez Lekárovce a pri Bajanoch (92,5 m n. m.) sa stáča najprv na sever, priberá sprava vody kanála Veľké Revištia-Bežovce, a následne tečie opäť na západ. Preteká cez obec Vysoká nad Uhom, pri Pavlovciach nad Uhom tečie územím lužného lesa a tok sa napriamuje. Ďalej tečie juhozápadným smerom, sprava priberá Čiernu vodu a následne ústi do Laborca (96,0 m n. m.) južne od obce Stretavka (resp. východne od obce Drahňov).

Uh je na území Slovenska typicky nížinnou riekou, preteká Východoslovenskou rovinou. Ukladá mohutné pokrovy riečnych nánosov (Kapušianske pláňavy) a vytvára početné mŕtve ramená. V okolí Uhu sa pri obciach Pavlovce nad Uhom a Stretavaťaží zemný plyn.

Latorica je rieka na západnej Ukrajine a na juhovýchodnom Slovensku. Spolu s Ondavou vytvára rieku Bodrog. Má celkovú dĺžku 188 km, odvodňuje územie s plochou 7 700 km², pričom na území Slovenska meria 38 km a plocha povodia je 2 486 km². Dlhodobý priemerný prietok je 32 m³/s (neďaleko mesta Veľké Kapušany) a 86,8 m³/s v oblasti sútoku s Ondavou.

Latorica pramení na Ukrajine pod názvom **Latorycja**, vo Východných Karpatoch, v geomorfologickom celku Polonyns'kyj chrebet. Od prameňa tečie prevažne severojužným smerom až k mestu Dolyna, odtiaľ po Mukačevo pokračuje na juhozápad a ďalej až k slovenskej hranici na západ cez Zakarpatskú nížinu (Zakarpats'ka nyzovyna).

Na naše územie vstupuje na Východoslovenskej rovine na rozhraní katastrálnych území obcí Ptrukša a Boťany. Najprv tečie severozápadným smerom, južne od obce Čičarovce sa stáča na západ a približne od sútoku s Laborcom (95,0 m n. m.) pokračuje na juhozápad. S Ondavou sa spája severoseverovýchodne od obce Zemplín (94,5 m n. m.) a ďalej pokračuje ako Bodrog.

Latorica je na území Slovenska typicky nížinnou riekou, vytvára veľké množstvo meandrov, slepých ramien i riečnych ostrovov. Na slovenskom území preteká cez CHKO Latorica, územím lužných lesov a močaristých lúk.

Najvýznamnejšími prítokmi sú na Ukrajine zľava Boržava a sprava Mala Latorycja a Slatyna, u nás pravostranné Udoč a Laborec. Rieka u nás nepreteká cez žiadnu obec, ale jej koryto križuje niekoľko vodných kanálov (napr. Ptrukšiansky sprava, Leleský zľava a iné). Koryto Latorice zároveň tvorí hranicu medzi okresmi Michalovce a Trebišov.

Latorica preteká Východoslovenskou nížinou vyzdvihnutým agradačným valom a po oboch stranách vytvorila mohutnú riečnu nivu. Na juh od nej sa nachádza Latorická rovina, kým severne Kapušianske pláňavy. V priestore medzi riekami Laborec, **Latorica** a Ondava sa rozkladá Malčická tabuľa.

Koryto rieky bolo v minulosti upravované bagrovaním a budovaním ochranných hrádzí a poldrov, čím bolo sčasti vytvorené nové koryto. V oblasti Ptrukše a Veľkých Kapušian sa v súčasnosti ťaží zemný plyn.

Laborec je slovenská rieka dlhá 135,5 km - 10. najdlhšia rieka na Slovensku. Je symbolom regiónu Zemplín, keďže je riekou, ktorá preteká takmer celým jeho územím zo severu na juh. Je v poradí piatou slovenskou riekou podľa rozlohy povodia.

CYKLOTURISTIKA
Spoznávanie dolného Zemplína

Pomenovanie rieky má základ *lab*, ktorého pôvod je v indoeurópskom *albh*, s významom *biely*. To znamená bielu, svetlú rieku, podobne ako napríklad Labe. To dosvedčuje prastaré slovanské osídlenie.

Podľa Melicha je názov Laborec odvodený z turecko-bulharského Albars, z čoho by podľa neho bolo v bulharsko-slovenskom bolo Lobors alebo Labors, z neho staromaďarsky Laborzsu alebo Laborszu, potom Laborc, s obmenami Laborc, Labruc, Labrac. Z maďarčiny podľa neho prešlo meno do slovenčiny a ukrajinčiny vo forme Laborca. Jeho význam by teda bol „hrdinský pardál“.

Podľa povesti (autor Anonymova kronika) je rieka pomenovaná po slovanskom (bielochorvátskom, rusínskom) veľmožovi Laborcovi, ktorý vládol v 9. storočí Užhorodu.

Laborec pramení v Nízkych Beskydách na území Slovenska v nadmorskej výške 682 m n. m. a je dlhý 129 km. Priberá prevažne ľavostranné, pomerne rozvinuté prítoky Výravu, Udavu a Cirochu, s ktorými nad Humenným spolu vytvárajú vejár tokov. Ďalej rieka obteká pohorie Vihorlat a prechádza do nížiny, kde zmierňuje svoj sklon. Po dlhšom bezprítokovom úseku sa zlieva s veľkým ľavostranným prítokom Uhom, ktorého väčšia časť povodia sa nachádza v Zakarpatskej Ukrajine (1 613 km², čo je 61%).

Zaujímavý je aj historicky zdokumentovaný posun toku rieky zo smeru, ktorý tvorili obce postavené popri rieke pod Strážským, ako Pusté Čemerné a Lesné. Tok rieky sa presunul po stáročia o niekoľko kilometrov na východ do súčasnej podoby.

Plocha povodia Laborca je 4 522,5 km², pričom na ľavostranné povodie pripadá 4 076,7 km² a na pravostranné 445,8 km². Je to podmienené morfológiou povodia a tým, že prijíma väčší ľavostranný prítok Uh, ktorý svojou plochou podstatne zväčšuje ľavostranné povodie. Ďalej aj tým, že na pravej strane Laborca si vytvoril koryto skoro rovnobežne tečúci tok Ondava.Laborec od Stražského až do svojho ústia je celoročne splavný vhodný na nenáročnú vodnú turistiku. Úsek z Radvane nad Laborcom do Humenného a ďalej do Strážskeho je vodácky zaujímavejší. Na jeho splavenie je potrebných aspoň 80 cm na vodočte v Koškovciach. Na splav z Humenného je potrebných aspoň 125 cm na vodočte v Humennom. V blízkosti rieky pôsobí požičovňa lodí, ktorá organizuje výlety na rieke Laborec a na blízkej rieke Ondava.

Laborec, Čierna voda a Uh zaplavovali severovýchodnú časť Východoslovenskej nížiny. Pri výskyte väčších zrážok na Vihorlate voda obtekala Čiernou vodou a Sobraneckým potokom do Senianskej depresie a spôsobovala záplavy. Aj rieka Uh sa pravidelne rozvodnila a na celé týždne ba aj mesiace zaplavila Seniansku depresiu. Voda na senianskych lúkach niekedy vystupovala až na 3,0 m a vytvárala obrovskú jazernú plochu dlhú až 12 km a širokú až 5 km vtedy známu pod názvom „Východoslovenské more“. Pri veľkých povodniach v roku 1924 bola zaplavená celá obec Senné. Kostol, ktorý stojí na najvyššom mieste tejto lokality, bol zaplavený až do výšky jedného metra. Celá táto lokalita bola popretkávaná meandrami, slepými ramenami a obklopená blatami a močiarmi. Bol to raj pre migrujúce kŕdle vtákov. Medzi Ondavou a Laborcom tečie potok Duša. Ešte pred dvoma storočiami to bola rieka, ktorá pri povodniach zalievala územie medzi Ondavou a Laborcom.

Problém veľkých vôd sústreďoval pozornosť už dávno. Bolo to spôsobené pravidelnými záplavami značného rozsahu územia, ktoré často spôsobovali veľké škody. Je preto pochopiteľné, že aj prvé hydrologické štúdie boli zamerané na oblasť výskytu veľkých vôd. Medzi prvými takýmito bola komplexná štúdia vypracovaná v roku 1935 *Štátnym hydrologickým ústavom T. G. Masaryka* v Prahe - Podbabe pod názvom Hydrologická štúdia o režime veľkých vôd na Bodrogu a jeho prítokoch. Vychádzala z protokolu zo dňa 27.

mája 1932 spísaného pri preskúšaní projektu úpravy rieky Laborec a Čierna voda, kde bolo Hydrologickému ústavu nariadené vypracovať štúdiu týkajúcu sa úpravy týchto riek s ohľadom na účinok projektovanej nádrže na „Blatách“. K stanoveniu kulminačných prietokov boli použité údaje o pozorovaní vodných stavov, ktoré boli na niektorých miestach k dispozícii už z konca 19. storočia. Pretože až po roku 1929 boli vykonané hydrometrické merania pri vyšších vodných stavoch v niektorých staniciach, bolo možné na základe nich lepšie odhadnúť kulminačné prietoky. V uvedenej štúdii boli spracované 4 najväčšie povodne, ktoré sa na Bodrogu vyskytli a to: v máji 1902, apríli 1907, auguste 1913 a októbri 1926, ďalej povodne z marca a októbra 1931 a apríla 1932. V tom čase boli v prevádzke vodomerné stanice na Latorici v Mukačeve a Čope (patrili do ČSR v rámci Zakarpatskej Ukrajiny), na Uhu v Užhorode a Perečine, na Laborci v Humennom a Michalovciach, na Ondave v Horovciach a na Bodrogu v Strede nad Bodrogom. O jednej z častých povodní bol i návrh z čias Československej republiky.

Ondava je rieka na východnom Slovensku. Prostredníctvom svojich prítokov (Topľa a iných) odvodňuje územie okresov Bardejov(väčšina územia), Svidník, Stropkov, Vranov nad Topľou, Medzilaborce (juhozápadná časť), Humenné (západná časť), Michalovce(najzápadnejší pás územia) a Trebišov (sever územia). Spoločne s ľavostrannou Latoricou vytvára rieku Bodrog, ich sútokom pri obci Zemplín v nadmorskej výške 94,5 m n. m.. Podľa dĺžky je 8. najdlhšou riekou Slovenska.

Na Ondave sa nachádza vodné dielo Veľká Domaša, ktorá je zásobárňou úžitkovej i pitnej vody. Na vyrovnávanie prietokov slúži vyrovnávacia nádrž Malá Domaša.

Ondava postupne preteká cez celky Ondavská vrchovina, Beskydské predhorie, Východoslovenská pahorkatina a Východoslovenská rovina.

Bodrog je rieka na východe Slovenska a severovýchode Maďarska.

Bodrog v súčasnosti* vzniká sútokom riek Ondavy a Latorice pri Zemplíne. Je pravým prítokom rieky Tisa. Hranicu s Maďarskom prekračuje blízko obcí Klin nad Bodrogom a Borša. Rieka Bodrog je jedinou východoslovenskou vodnou cestou (je splavná väčšími loďami, podľa vodného stavu dosahuje hĺbku min. 230 cm).

Do cca. začiatku 20. storočia rieka Bodrog vznikala sútokom riek Laborca (do ktorého vtekala Ondava) a Latorice pri obci Hraň. Toky riek však časom boli regulované, prípadne z dôvodu rovinového terénu tok menili prirodzene skrz záplavy.

Pri obciach Streda nad Bodrogom a Viničky pretínajú rieku dva železničné a jeden cestný most. V mieste kde rieka opúšťa Slovensko je najnižšie položené miesto Slovenska 94,3 m n. m.

V minulosti pred vystavením hrádzí v 19. storočí vtekalo do Východoslovenskej nížiny päť riek Latorica, Uh, Laborec, Ondava a Topľa v tvare roztvorenej dlane, a vytvárali obrovské močarisko až po Tisu

Tisa (maď. Tisza, nem. Theiß) je druhá najvodnatejšia rieka Slovenska[1], najdlhší a ľavostranný prítok Dunaja. Dĺžka jej toku na území Slovenska je len 5,6 km, pričom tvorí hranicu medzi Slovenskom a Maďarskom. Je po nej pomenovaná planétka (13121) Tisza.

CYKLOTURISTIKA
Spoznávanie dolného Zemplína

Pramení vo Východných Karpatoch na Ukrajine (veľvysočiny Gorgany 1 880 m n. m. a Čierna Hora (Černogora)2 061 m n. m.), a to Čierna Tisa na severozápadnom úbočí masívu Bliznice a Biela Tisa na južnom úbočí masívu Hoverla. Potom tečie v pohraničnom území Ukrajiny a Rumunska, potom cez Maďarsko, na krátkom úseku tvorí slovensko-maďarskú hranicu, ďalej tečie cez Maďarsko a vo Vojvodine (v Srbsku) pri Novom Sade ústi do Dunaja.

Rieka je splavná od Dombrádu pri slovenských hraniciach (pred Dombrádom je totiž pontónový most s nízkou podjazdnou výškou a samotná rieka už začína byť dosť plytká). Pre väčšie lode sa v praxi využíva tok od Tokaja, kde sa sa ako pravostranný prítok vlieva do Tisy rieka Bodrog. V severovýchodnom Maďarsku pri meste Kisköre je obrovská priehrada a retenčná nádrž na energetické účely a zavlažovanie (v súčasnosti aj obľúbené výletné a rekreačné miesto). Tzv. Východný prieplavový kanál Tisu spája s Berettyóm, pravostranným prítokom Kriša.

CYKLOTURISTICKÝ KLUB LEŠŤAN

CYKLOTURISTIKA
Spoznávanie dolného Zemplína

Potulky

CYKLOTURISTICKÝ KLUB LEŠŤAN

CYKLOTURISTIKA
Spoznávanie dolného Zemplína

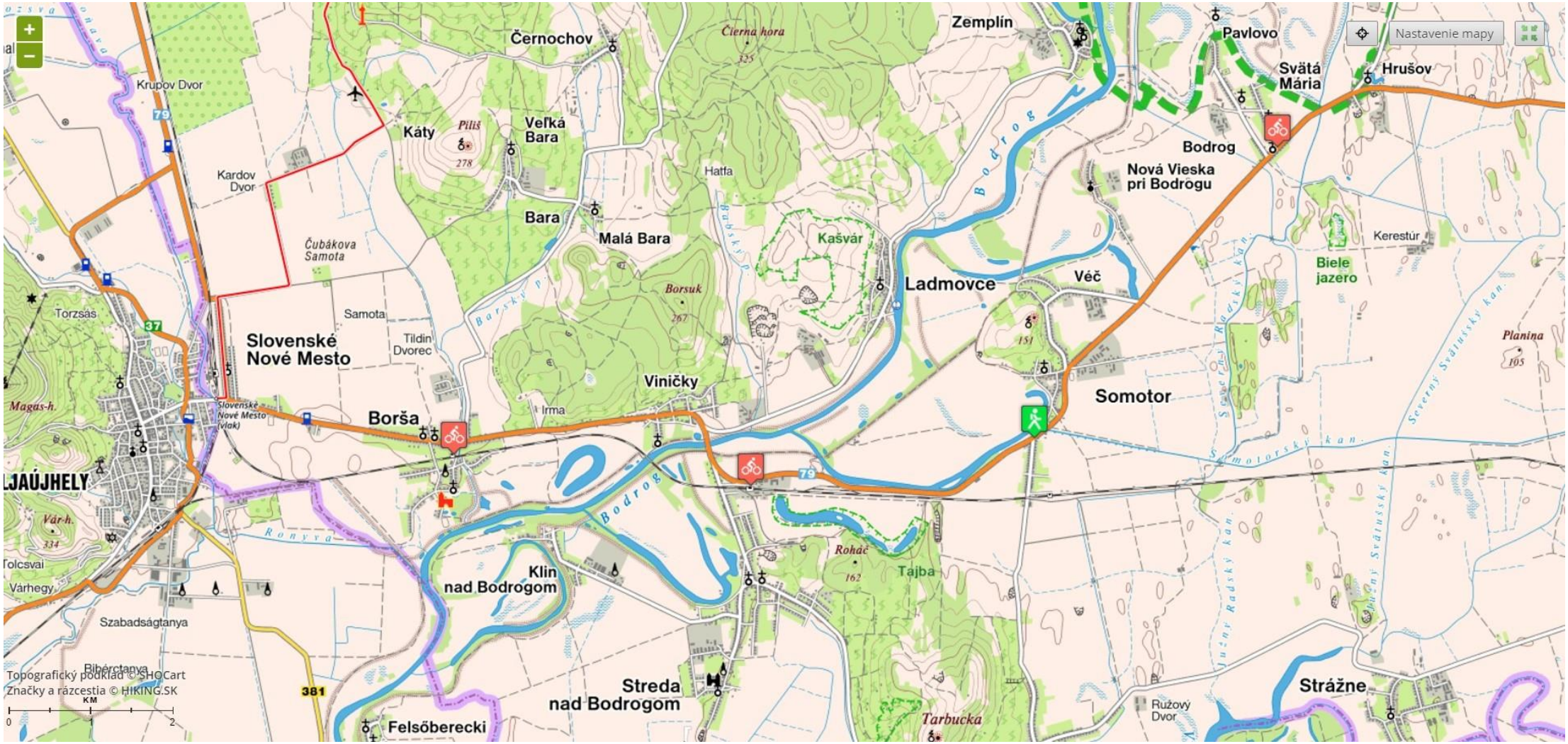

Potulky

CYKLOTURISTICKÝ KLUB LEŠŤAN

CYKLOTURISTIKA
Spoznávanie dolného Zemplína

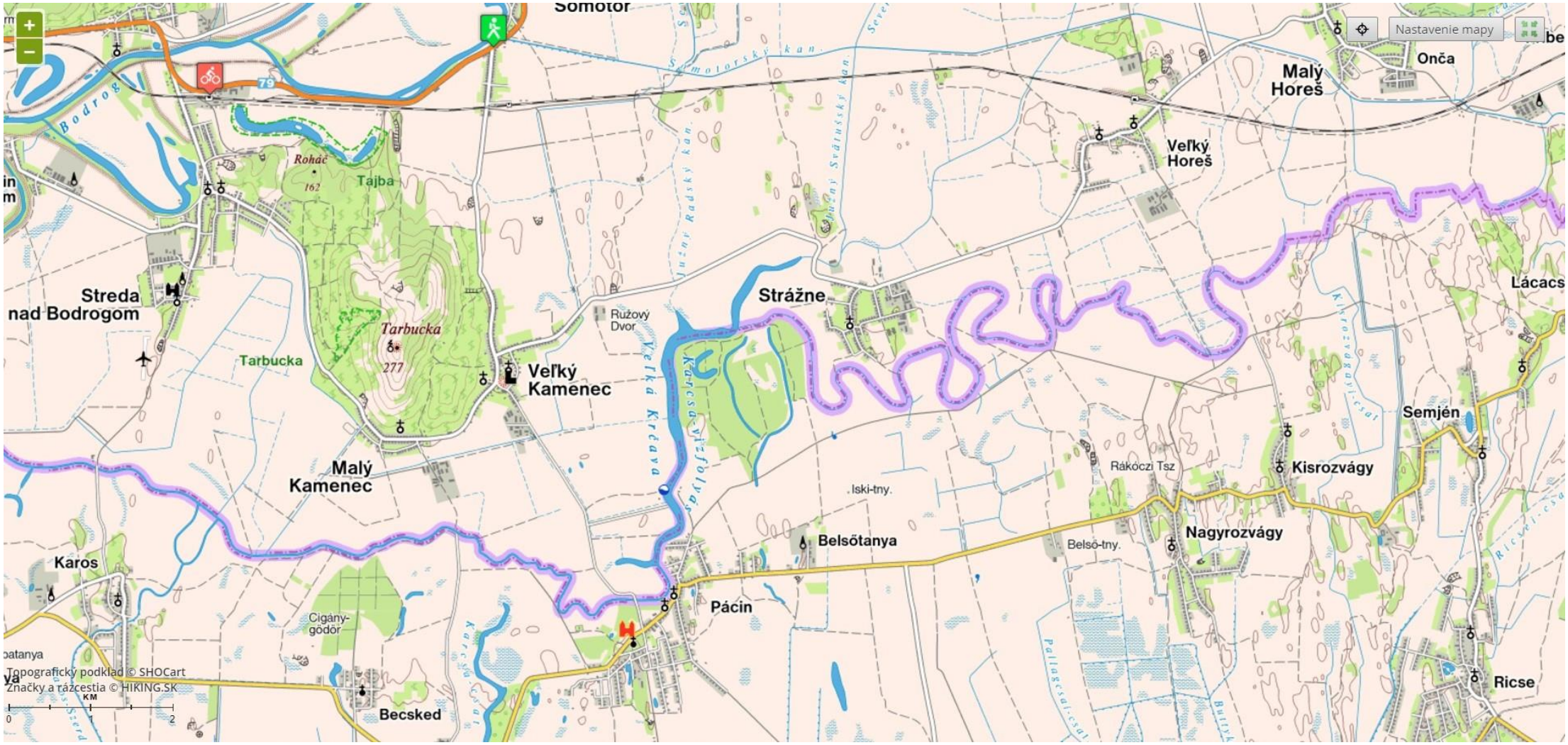

CYKLOTURISTICKÝ KLUB LEŠŤAN

CYKLOTURISTIKA
Spoznávanie dolného Zemplína

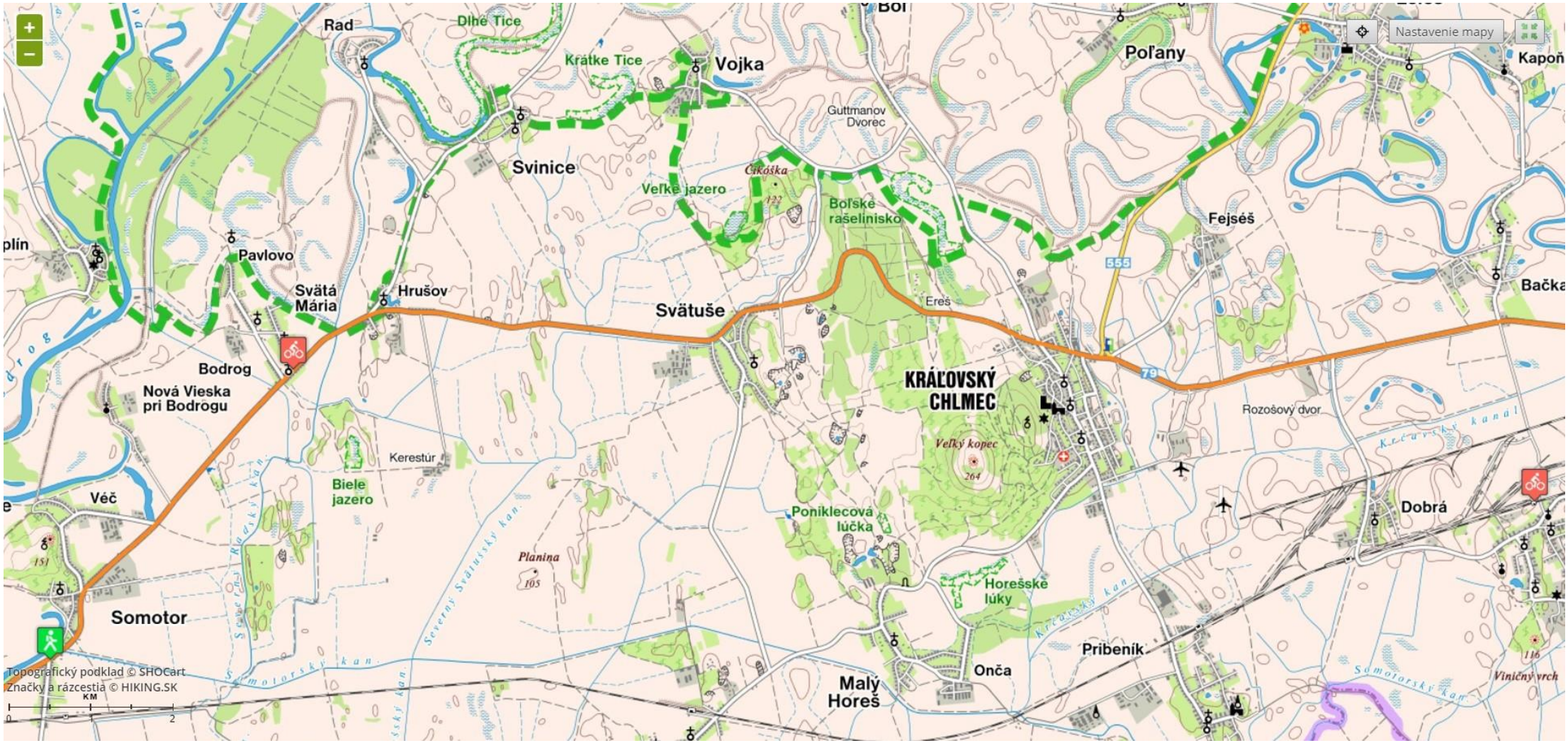

Potulky

CYKLOTURISTICKÝ KLUB LEŠŤAN

CYKLOTURISTIKA
Spoznávanie dolného Zemplína

Potulky

CYKLOTURISTICKÝ KLUB LEŠŤAN

CYKLOTURISTIKA
Spoznávanie dolného Zemplína

Potulky

CYKLOTURISTICKÝ KLUB LEŠŤAN

CYKLOTURISTIKA
Spoznávanie dolného Zemplína